ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas Nr.420250621
Lietas arhīva Nr. AA43-0272-23/8
ECLI:LV:ADAT:2023:0314.A420250621.12.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2022.gada 14.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Irina Kaļiņina,
tiesnese Santa Liniņa un tiesnese Roze Paegle

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību ,,Pirmais Baltijas Kanāls" pieteikuma par Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes 2021.gada 20.oktobra lēmuma Nr.439/1-2 atcelšanu, sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību ,,Pirmais Baltijas Kanāls" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2022.gada 4.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Pirmais Baltijas Kanāls" 2015.gadā izsniegta apraides atļauja Nr.AA095/1 programmai ,,Pirmais Baltijas Kanāls Latvija" (turpmāk – apraides atļauja).

Ar Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (turpmāk – padome) 2021.gada 20.oktobra lēmumu Nr.439/1-2 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums), konstatējot, ka laika posmā no 2020.gada marta līdz decembrim pieteicēja savā darbībā pieļāvusi trīs būtiskus elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozari regulējošo normatīvo aktu pārkāpumus, un tā nav veikusi darbības, kas veicinātu normatīvo aktu ievērošanu un turpmāku normatīvo aktu pārkāpumu nepieļaušanu, apraides atļauja anulēta.

[2] Administratīvajā rajona tiesā saņemtais pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu motivēts ar turpmāko.

[2.1] Neinformējot pieteicēju par administratīvā procesa uzsākšanu un padomes 2021.gada 20.oktobra sēdē noliedzot šāda procesa uzsākšanu, pieteicējai liegtas Administratīvā procesa likumā paredzētās administratīvā procesa dalībnieka tiesības, tostarp tiesības tikt uzklausītai, iepazīties ar lietu, sagatavoties un sniegt pilnvērtīgu viedokli.

[2.2] Pārsūdzētais lēmums parakstīts 2021.gada 22.oktobrī, taču plašsaziņas līdzekļos izplatīts jau 21.oktobrī, tādējādi pārkāpjot Administratīvā procesa likuma 67.panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu. Minētais radīja pieteicējas tiesību aizskārumu, uzzinot par sev nelabvēlīga administratīvā akta izdošanu no saviem konkurentiem.

[2.3] Katrs konstatētais pārkāpums nevar būt pamats apraides atļaujas anulēšanai, padomei ir pienākums pamatot, kāpēc tā katru konkrēto pārkāpumu uzskata par tik būtisku, lai liegtu elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim turpmāk darboties Latvijā.

[2.4] Pārsūdzētā lēmuma sekas nav samērīgas ar izdarīto pārkāpumu smagumu. Konkrētajā lietā par samērīgu būtu atzīstams pienākums novērst pārkāpumus, ko pieteicēja jau ir izdarījusi, turklāt, nodrošinot, ka to atkārtošanās nav iespējama.

[2.5] Padome nav konstatējusi konkrētu nelabvēlīgu seku iestāšanos, kā arī nav analizējusi piedāvājumu izklaides raidījumos izskanējušos viedokļus atspēkot informatīvi izglītojošā raidījumā.

[2.6] Citi elektroniskie plašsaziņas līdzekļi arī pieļauj tādus pašus pārkāpumus. Līdz ar to padomei ir pienākums pamatot, kādēļ vieni un tie paši pārkāpumi programmā tiek uzskatīti par būtiskiem, bet citu elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās netiek pamanīti.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteicējas pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja savā darbībā ir pieļāvusi trīs būtiskus elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozari regulējošo normatīvo aktu pārkāpumus un vai padomei bija pamats anulēt apraides atļauju, kā arī par to, vai padome ir pieļāvusi būtiskus procesuālos pārkāpumus pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas procesā.

[3.2] Konkrētajā lietā vērtējamas Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa un Administratīvās atbildības likuma

normas, jo strīdus administratīvie pārkāpumi tika izdarīti gan tad, kad spēkā bija Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss, gan arī vēlāk, kad tas zaudēja spēku un stājās spēkā Administratīvās atbildības likums.

Tiesa, ievērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1.pantu, 22.pantu, 201.[5]panta ceturto daļu, Administratīvās atbildības likuma 1.pantu, 13.pantu, kā arī Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 32.panta pirmo daļu, 24.panta trešo daļu, 26.panta pirmās daļas 9.punktu, 80.panta pirmo daļu, 2.panta pirmās un otrās daļas 1. un 2.punktu, 21.panta trešās daļas 1.punktu (redakcijā no 2021.gada 11.maija) un 21.panta 3.[1]daļu, secināja, ka, ja elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbība neatbilst apraides atļaujas darbības pamatnosacījumiem, jo, piemēram, tas nenodrošina, lai tā veidotajā programmā nedēļas laikā vismaz 51 procentu no raidlaika aizņemtu Eiropas audiovizuālie darbi, vai tas pretēji apraides atļaujas nosacījumiem programmā iekļauj citu elektronisko plašsaziņas līdzekļu veidotu raidījumu, vai elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmā tikusi izplatīta informācija, kas apdraud sabiedrības veselību vai var radīt nopietnus un smagus tās apdraudējuma riskus, plašsaziņas līdzeklis tiks sodīts administratīvā pārkāpuma ietvaros, sods ir atbildība par pārkāpumu, tā uzdevums ir arī atturēt likumpārkāpēju un sabiedrību no likumpārkāpumu izdarīšanas. Savukārt, ja administratīvā pārkāpuma ietvaros uzliktais sods tomēr nesasniedz speciālās prevencijas mērķi un pārkāpējs turpina izdarīt būtiskus elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozari regulējošu normatīvo aktu pārkāpumus, padome ir tiesīga anulēt apraides atļauju. Lai īstenotu šīs tiesības, padomei vispirms ir nepieciešams noskaidrot, vai elektroniskais plašsaziņas līdzeklis gada laikā trīs reizes ir sodīts par būtiskiem nozari regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem.

[3.3] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 153.panta otro un trešo daļu fakts, kurš nodibināts ar spēkā stājušos tiesas spriedumu tā rezolutīvajā daļā, nav no jauna jāpierāda, izskatot administratīvo lietu. Fakts, kurš nodibināts ar spēkā stājušos spriedumu tā motīvu daļā, nav no jauna jāpierāda, izskatot administratīvo lietu, kurā piedalās tie paši procesa dalībnieki.

Tiesa, izskatot administratīvo lietu, atsaukusies uz vispārējās jurisdikcijas tiesas nolēmuma motīvu daļā pierādītajiem faktiem, ja abās lietās piedalās tie paši procesa dalībnieki.

2020.gada 22.oktobrī padome pieņēma lēmumu Nr.363 (18012000001420-2) par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu pieteicējas darbībā, programmā ,,Pirmais Baltijas Kanāls Latvija" laika posmā no 2020.gada 15.jūnija līdz 28.jūnijam nenodrošinot pietiekamu Eiropas audiovizuālo darbu apjomu, tādējādi pārkāpjot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta trešajā daļā paredzēto pienākumu ievērot programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumus un 32.panta pirmajā daļā noteikto pienākumu nodrošināt programmā Eiropas audiovizuālo darbu apjomu vismaz 51% apmērā no nedēļas raidlaika.

Lēmumā Nr.363 norādīts, ka pieteicējas izdarītais pārkāpums uzskatāms par būtisku, jo vienā no pārskata nedēļām Eiropas audiovizuālu darbu apjoms ir vairāk kā trīs reizes mazāks par minimāli noteikto, savukārt otrā no pārskata nedēļām apjoms ir tikai mazliet lielāks par pusi no nepieciešamā. Padome pieteicējai piemērojusi naudas sodu 6000 *euro*, ņemot vērā pārkāpuma būtiskumu, ka pieteicējai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, kā arī to, ka pieteicējas pārstāvji nav apzinājušies savu darbību prettiesisko raksturu un nav paredzējuši pārkāpuma seku iestāšanās iespēju, kaut gan to vajadzēja un varēja paredzēt, un pieteicējas 2019.gada peļņu 1076 324 *euro*.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 13.aprīļa spriedumu pieteicējas sūdzība par minēto lēmumu noraidīta un padomes lēmums atstāts negrozīts. Saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2021.gada 8.septembra lēmumu, pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma 245.panta sesto daļu, atteikts ierosināt apelācijas tiesvedību pieteicējas apelācijas sūdzībā par minēto spriedumu, jo nepastāv tās ierosināšanas pamati, lēmums stājies spēkā tā sastādīšanas dienā – 2021.gada 8.septembrī.

2021.gada 25.februārī padome pieņēma lēmumu Nr.101/1-2 (180120000000221-2), pamatojoties uz to, ka pieteicēja programmā ,,Pirmais Baltijas Kanāls Latvija" 2020.gada 30.decembrī izvietoja raidījumu ,,/raidījums A/" (,,/raidījums A/"), kurā tika izplatīta informācija par to, ka koronavīruss ir zema lipīguma infekcija, kā arī bērni no inficēšanās viedokļa neesot bīstami vecāka gadagājuma cilvēkiem un par to, ka, ēdot siļķi, kas satur augstu D vitamīna koncentrācijas līmeni, var pasargāt sevi no saslimšanas ar koronavīrusu. Lēmumā Nr.101/1-2 padome norādīja, ka pieteicēja ir pārkāpusi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.panta pirmās daļas 9.punktā paredzētos elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmas veidošanas ierobežojumus – tikusi izplatīta informācija, kas apdraud sabiedrības veselību vai var radīt nopietnus un smagus tās apdraudējuma riskus – un ir izdarīts Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 80.panta pirmajā daļā paredzētais administratīvais pārkāpums. Padome ir norādījusi, ka izdarītais pārkāpums atzīstams par būtisku, jo tika izplatīts tāds saturs, kas apdraud sabiedrības veselību vai varētu radīt nopietnus un smagus tās apdraudējuma riskus, tostarp radot apdraudējumu ne tikai indivīdam, bet veselības aprūpes sistēmai kopumā. Padome pieteicējai piemērojusi naudas sodu 6000 *euro*.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 3.jūnija spriedumu pieteicējas sūdzība par minēto lēmumu noraidīta un lēmums atstāts negrozīts. Saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2021.gada 29.septembra spriedumu, pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma 227.panta pirmās daļas 1.punktu un 247.pantu, nolemts atstāt negrozītu minēto spriedumu, bet pieteicējas apelācijas sūdzību noraidīt. Spriedums stājies spēkā tā sastādīšanas dienā – 2021.gada 29.septembrī.

No minētā izriet un par to nav strīda, ka pieteicēja par būtiskiem Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma pārkāpumiem sodīta 2020.gada 22.oktobrī par pārkāpumu, kas izdarīts laika posmā no 2020.gada 15.jūnija līdz 28.jūnijam, un 2021.gada 25.februārī – par pārkāpumu, kas izdarīts 2020.gada 30.decembrī. Proti, tiesa konstatēja, ka minētie pārkāpumi un to būtiskums tika konstatēts ar vispārējās jurisdikcijas tiesas nolēmumu motīvu daļā pierādītajiem faktiem, šajā lietā pārkāpumu būtiskums iestādei nebija un tiesai nav no jauna jāpierāda, jo šajā lietā piedalās tie paši procesa dalībnieki, kuri ir

piedalījušies attiecīgajās administratīvā pārkāpuma lietās. Padome pamatoti pārsūdzētajā lēmumā ir atsaukusies uz administratīvo pārkāpumu lietas ietvaros izdarītajiem secinājumiem par pārkāpumu būtiskumu, jo pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas datumā attiecīgie tiesas spriedumi bija stājušies spēkā.

[3.4] Attiecībā uz 2020.gada 22.oktobrī izdarīto pārkāpumu, par kuru padome pieņēma lēmumu Nr.358 saistībā ar citu elektronisko plašsaziņas līdzekļu raidījumu izvietošanu programmā, pastāv strīds par tā būtiskumu.

2020.gada 22.oktobrī padome pieņēma lēmumu Nr.358 par administratīvā soda uzlikšanu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.AP/2020/6-7/7 (*lietas 56.–62.lapa*). Lēmumā Nr.358 padome norādīja, ka pieteicēja no 2020.gada 20.marta līdz 5.aprīlim izplatīja tās programmā citu elektronisko plašsaziņas līdzekļu veidotus raidījumus, pārkāpjot programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumus, kuros noteikts, ka citu elektronisko plašsaziņas līdzekļu raidījumu izvietošana programmā ir paredzēta 0% apmērā, tādējādi neizpildot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta trešajā daļā paredzēto pienākumu ievērot programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumus un izdarot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.^{5}panta ceturtajā daļā paredzēto pārkāpumu (elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbības neatbilstība padomes izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumiem).

Tāpat padome lēmumā Nr.358 norādīja, ka cita elektroniskā plašsaziņas līdzekļa veidoti raidījumi programmā tika iekļauti vairākas reizes dienā vairāku nedēļu garumā, tādējādi elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanas nosacījumi tika pārkāpti regulāri un sistemātiski.

Padome par izdarīto pārkāpumu pieteicējai piemēroja naudas sodu 3000 *euro*. Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 10.marta spriedumu lietā Nr.1A300004620 (stājies spēkā ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2021.gada 11.maija lēmumu) padomes lēmums atstāts negrozīts.

Lēmumā Nr.358, kā arī tiesas nolēmumos nav atrodama atsauce uz izdarītā pārkāpuma būtiskumu *expressis verbis*. Tajā pašā laikā tas izriet no izdarītā pārkāpuma rakstura pēc būtības.

Proti, jau no administratīvā pārkāpuma sastāva, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.^{5}panta ceturtajā daļā, izriet, ka pārkāpumi saistīti ar būtisku nosacījumu neievērošanu. Par būtiskiem tie ir uzskatāmi tamdēļ, ka šie nosacījumi ir kalpojuši par pamatu izsniegt apraides atļauju. Padomes 2020.gada 22.oktobra lēmumā Nr.358 un attiecīgajā tiesas spriedumā ir konstatēts, ka pieteicēja sistemātiski laika posmā no 2020.gada 20.marta līdz 5.aprīlim iekļāva programmā cita elektroniskā plašsaziņas līdzekļa veidotus ziņu raidījumus, kas ir pretēji apraides atļaujā iekļautajam pamatnosacījumam. Padome lēmumā Nr.358 konstatēja, ka apraides atļaujas darbības pamatnosacījumos apzināti iekļauta atruna par citu elektronisko plašsaziņas līdzekļu veidotu raidījumu apjomu, lai regulētu programmā demonstrēta elektroniskā plašsaziņas līdzekļa paša veidota oriģinālsatura apjomu, veicinātu vietējā satura veidošanu un izplatīšanu, pieteicēja pienācīgi neizvērtēja citu elektronisko plašsaziņas līdzekļu veidotu raidījumu iekļaušanu programmā, pārkāpumam ir sistemātisks raksturs, programmā cita elektroniskā plašsaziņas līdzekļa veidoti raidījumi tikuši izplatīti divu nedēļu garumā, dienas laikā tiem vairākkārtīgi atkārtojoties.

Minētie apstākļi ir ņemti vērā arī pārsūdzētajā lēmumā, jo tajā ir iekļauts pamatojums pārkāpumu būtiskumam, norādot, ka, izplatot programmu, kas neatbilst sākotnēji norādītajiem darbības pamatnosacījumiem, tā neatbilst sabiedrības interesēm un mērķim, ar kādu padome konkrēto apraides atļauju ir izsniegusi. Pārsūdzētajā lēmumā padome, ievērojot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 21.panta 3.^{1}daļu, vērtējot pārkāpuma būtiskumu, ņēma vērā pārkāpuma sabiedrisko bīstamību, elektroniskā plašsaziņas līdzekļa veiktās darbības saistībā ar pārkāpuma seku un atkārtošanas novēršanu, pārkāpuma ietekmi uz vispārējo elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbību un spēju to turpināt. Proti, norādot tajā, ka programmai izsniegtās darbības pamatnosacījumu neievērošana attiecībā uz satura veidošanu un izplatīšanu pati par sevi ir uzskatāma par būtisku pārkāpumu, jo, izplatot programmu, kura neatbilst sākotnēji norādītajiem darbības pamatnosacījumiem, tā neatbilst tām sabiedrības interesēm un mērķim, ar kādu padome konkrēto apraides atļauju izsniegusi, pieteicēja tādējādi nesasniedz elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības mērķi un uzdevumu informēt, izglītot un izklaidēt auditoriju, kā arī nesekmē sabiedrības interešu aizsardzību un elektronisko plašsaziņas līdzekļu vides attīstību.

Tas, ka pārkāpums ir būtisks, izriet arī no padomes vadlīnijām. Tiesa piekrita pieteicējas argumentiem par to, ka administratīvās lietas ietvaros padomei jāizmanto tie paši būtiskuma kritēriji, kurus padome izmanto administratīvo pārkāpumu lietu kontekstā. Tieši tāpēc, t.i., lai padomes vērtējums attiecībā uz pārkāpumu būtiskumu būtu vienāds visās lietās, padome ir arī izstrādājusi Vadlīnijas sankciju piemērošanā par administratīvajiem un reklāmas pārkāpumiem (turpmāk – vadlīnijas).

Saskaņā ar vadlīniju 3.4.punktu ,,Elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatnosacījumu pārkāpšana" pārkāpums ir atzīstams par būtisku, ja konstatētā neatbilstība apraides atļaujas pamatnosacījumiem ir ievērojama, piemēram, nesasniedz programmas mērķi, mainīts programmas formāts, neatbilstošs Eiropas audiovizuālo darbu apjoms, atbilstošā apjomā netiek nodrošināti ziņu raidījumi u.c. Pārkāpums ir atzīstams par nebūtisku, ja konstatētā neatbilstība apraides atļaujas pamatnosacījumiem ir neliela, piemēram, nav laikus iesniegtas izmaiņas darbības pamatnosacījumos, bet tas ir izdarīts, mainījušies rekvizīti u.tml. No minētajiem piemēriem izriet, ka par nebūtiskiem ir atzīstami formāli pārkāpumi. Strīdus pārkāpums nav neliels un formāls, tas ir līdzīgs vadlīnijās minētajam piemēram, proti, neatbilstošam Eiropas audiovizuālajam darbu apjomam. No dotajiem piemēriem secināms, ka padome pamatoti strīdus pārkāpumu, ņemot vērā aizskartās intereses, tā sistemātiskumu un būtību, ir atzinusi par būtisku.

Pieteicējas pārstāve tiesas sēdē norādīja, ka par pārkāpuma nebūtiskumu liecina piemērotā naudas soda summa 3000 *euro*, kas nesasniedz vadlīnijās minēto minimālo sodu par attiecīgu būtisku pārkāpumu.

No vadlīnijām izriet, ka par elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatnosacījumu pārkāpšanu administratīvā atbildība ir paredzēta Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 79.pantā.

Saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 79.panta pirmo daļu par elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbības neatbilstību elektroniskā plašsaziņas līdzekļa iesniegtajiem un šajā likumā paredzētajiem televīzijas un radio programmu darbības pamatnosacījumiem piemēro sodu juridiskajai personai no simt līdz divtūkstoš naudas soda vienībām, t.i., no 500 *euro* līdz 10 000 *euro*.

Kā jau tika norādīts iepriekš, atbildība par analogu pārkāpumu bija paredzēta arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā 201.^{5}panta ceturtajā daļā (par elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbības neatbilstību padomes izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumiem) un par to bija paredzēts sods juridiskajām personām no piecsimt līdz desmit tūkstoš *euro*.

Saskaņā ar vadlīnijām par attiecīgo pārkāpumu, ja tas ir būtisks, uzliek naudas sodu 601–2000 naudas soda vienības (3005–10 000 *euro*). Tajā pašā laikā Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 19.panta otrā daļa noteic, ka, nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai – reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Līdzīga norma tika iekļauta arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā.

No lēmuma Nr.358 izriet, ka padome, nosakot sodu saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 32.panta otro daļu, ņēma vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, vainas pakāpi, mantisko stāvokli, kā arī atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Proti, padome konstatēja, ka pārkāpums radies, jo pieteicēja neveica visus iespējamos pasākumus Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta trešās daļas noteikumu ievērošanai, tajā skaitā pienācīgi neizvērtēja citu elektronisko plašsaziņas līdzekļu veidotu raidījumu iekļaušanu programmā, pieteicējas pārstāvji nav apzinājušies savu darbību prettiesisko raksturu un nav paredzējuši pārkāpuma seku iestāšanās iespēju, kaut gan to vajadzēja un varēja paredzēt, izdarītajam pārkāpumam ir sistemātisks raksturs, pieteicējas programmā cita elektroniskā plašsaziņas līdzekļa veidoti raidījumi tikuši izplatīti divu nedēļu garumā, dienas laikā tiem vairākkārtīgi atkārtojoties, pieteicējas 2019.gada peļņa ir 1076 324 *euro*, un pieteicējai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu.

Secīgi pieteicējai uzliktā soda apmērs gandrīz sasniedz vadlīnijās paredzēto minimālo sodu par attiecīgo būtisko pārkāpumu.

Jebkurā gadījumā konkrētajā lietā uzliktā soda apmērs neliecina par to, ka pārkāpums būtu atzīstams par nebūtisku, bet liecina vien par to, ka padome ņēma vērā ne tikai pārkāpuma būtiskumu, bet arī citus likumā noteiktos kritērijus soda apmēra noteikšanai. Tas varētu liecināt arī par to, ka padome pati neievēroja tās vadlīnijas attiecībā uz soda apmēra noteikšanu par labu pieteicējai, nosakot tai mazāku soda apmēru, nekā pati ir paredzējusi vadlīnijās. Taču šajā lietā nevar būt strīds par pieteicējai uzliktā soda apmēru.

[3.5] Tiesa secināja, ka padome atbilstoši Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 21.panta 3.^{1} daļai, piemērojot šā likuma 21.panta trešo daļu un izvērtējot pārkāpuma būtiskumu, ņēma vērā gan pārkāpuma sabiedrisko bīstamību, elektroniskā plašsaziņas līdzekļa veiktās darbības saistībā ar pārkāpuma seku un atkārtošanas novēršanu, pārkāpuma ietekmi uz vispārējo elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbību un spēju to turpināt. Proti, padome ir izdarījusi lietderības apsvērumus un izvērtēja apraides atļaujas anulēšanas samērīgumu.

Tiesa piekrita padomes pārsūdzētajā lēmumā norādītajam, ka ar konstatētajiem pārkāpumiem nodarīts kaitējums tādām īpaši aizsargājamām tiesībām un interesēm kā valsts un sabiedrības veselības un drošības intereses, īpaši ārkārtējās situācijas laikā. Kā arī sistemātiski pārkāpti elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanas noteikumi un programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumi. Piemēram, nenodrošinot programmā pietiekamu apjomu Eiropas audiovizuālo darbu apjomu, netiek pildīts viens no galvenajiem Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā definētajiem mērķiem – popularizēt Eiropā veidotu audiovizuālo saturu un stiprināt Eiropas audiovizuālo tirgu. Direktīvā ir noteikts, ka ,,dalībvalstīs jāveicina pietiekami plaša televīzijas ražojumu tirgus izveide, lai atgūtu vajadzīgos ieguldījumus, ne vien ieviešot kopējus noteikumus, kas padarītu pieejamus valstu tirgus, bet, ja vien ir iespējams un ar atbilstošiem līdzekļiem īstenojams, arī plānojot, ka Eiropā veidoti raidījumi būs visu dalībvalstu televīzijas apraides lielākā daļa.” Tāpat nenodrošinot pietiekamu Eiropas audiovizuālo darbu apjomu, netiek veicināta arī Latvijas un Eiropas kultūrvides daudzveidība un attīstība. Regulāra normatīvo aktu pārkāpšana, programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumu regulāra un būtiska neievērošana, kā arī valsts un sabiedrības veselību un drošību apdraudošas informācijas paušana nav savienojama ar elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības uzdevumu – informēt, izglītot un izklaidēt elektronisko plašsaziņas līdzekļu auditoriju. Tāpat padome pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādīja, ka vairākkārtīgi savā darbībā pieļaujot normatīvo aktu pārkāpumus, pieteicēja nesekmē sabiedrības interešu aizsardzību un elektronisko plašsaziņas līdzekļu vides attīstību. Pieteicēja pārkāpumus pieļauj sistemātiski un tos neatzīst. Padomes sēdes laikā pieteicējas pārstāvji joprojām neatzina, ka tās darbībā būtu tikuši pieļauti administratīvie pārkāpumi. Pieteicēja nav veikusi darbības, kas veicinātu normatīvo aktu ievērošanu un turpmāku normatīvo aktu pārkāpumu nepieļaušanu. Ievērojot minēto, nevar izslēgt, ka normatīvo aktu pārkāpumi programmā tiks pieļauti atkārtoti un administratīvo sodu – naudas sodu – piemērošana nesekmē jaunu pārkāpumu nepieļaušanu. Secīgi padome pamatoti secināja, ka izdarītie pārkāpumi atstāj būtisku ietekmi uz elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbību, kā arī elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozari kopumā un nav tādi, kas būtu savienojami ar sekmīgu un tiesisku elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbību sabiedrības interesēs.

Padome pamatoti konstatēja, ka pieteicējas iecere veidot jaunus raidījumus, tostarp par vakcinācijas procesu, pati par sevi nav pamats pārsūdzētā lēmuma atzīšanai par prettiesisku.

[3.6] Padome, pieņemot pārsūdzēto lēmumu, ir ņēmusi vērā visus būtiskos lietas apstākļus, tostarp izdarīto pārkāpumu sabiedrisko bīstamību, pārkāpēja attieksmi pret izdarītajiem pārkāpumiem un veiktās darbības to novēršanai, kā arī izdarīto

pārkāpumu ietekmi uz vispārējo elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbību un spēju to turpināt un apraides atļaujas anulēšanas samērīgumu. Papildus minētajam padome pamatoti konstatēja, ka pieteicējai bija iespēja nodrošināt nozari regulējošo normatīvo aktu ievērošanu, kā arī veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu noteikto pienākumu un ierobežojumu ievērošanu, taču tas netika darīts.

Ņemot vērā minēto, tiesa konstatēja, ka pārsūdzētajā lēmumā padome pamatoti ir secinājusi, ka pieteicējas pieļautie pārkāpumi ir būtiski, un atzina, ka padomes secinājumi par apraides atļaujas atcelšanas nepieciešamību ir tiesiski.

[3.7] Tiesa konstatēja, ka pieteicējai netika nodrošinātas tiesības pienācīgi sagatavoties lietas izskatīšanai iestādē, kā arī sniegt paskaidrojumus apjomā, kādā pieteicēja to uzskata par nepieciešamu. Tomēr minētais nav pamats pārsūdzētā lēmuma atzīšanai par prettiesisku, jo visi nepieciešamie apstākļi pārsūdzētā lēmuma pieņemšanai 2021.gada 20.oktobra sēdē tika noskaidroti, un pieteicēja tiesai nav sniegusi tādas ziņas, kas nebija padomes rīcībā un kas būtu varējušas ietekmēt administratīvā procesa iestādē rezultātu.

Pieteicējas norādītais par ziņu izplatīšanu par pārsūdzēto lēmumu, pirms tas tika paziņots pieteicējai, kā arī konkrēts datums, kad tas tika paziņots pieteicējai, nevarēja ietekmēt pārsūdzētā lēmuma rezultātu. Turklāt nav strīda, ka pārsūdzētais lēmums pieteicējai tika paziņots (atšķiras vien procesa dalībnieku viedokļi par paziņošanas datumu).

[3.8] Attiecībā uz vienlīdzības principa pārkāpumu tiesa norādīja, ka tiesiskās vienlīdzības princips nerada tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi, ja salīdzināmā situācija ir prettiesiska. Persona, pamatojoties uz vienlīdzības principu, nevar prasīt atbrīvošanu no soda, ja kāda cita persona prettiesiski ir palikusi nesodīta. Vienlaikus no padomes paskaidrojumiem un publiski pieejamās informācijas izriet, ka trīs reizes gada laikā par būtiskiem elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozari regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem ir sodīts vēl viens elektroniskais plašsaziņas līdzeklis, proti, SIA ražošanas komercfirma ,,Pikal un partneri", kam padome secīgi ir anulējusi apraides atļauju. Līdz ar to nav pamatots pieteicējas arguments par to, ka padome pret visiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem neizturas līdzīgi un pieteicējas sodīšana ir saistīta ar padomes locekļu prettiesisku attieksmi vai vēlēšanos iznīcināt pieteicēju.

[3.9] Tiesa atzina pārsūdzēto lēmumu par tiesisku, nekonstatēja būtiskus procesuālos pārkāpumus pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas procesā un līdz ar to nekonstatēja pamatu tā atcelšanai.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kurā uzskata pirmās instances tiesas spriedumu par nepamatotu.

[4.1] Tikai tiesvedības procesā atzīts par būtisku tāds pieteicējas pārkāpums, kuru pieteicējai iepriekš nebija iemesla uzskatīt par būtisku. Tā rezultātā pieteicējai nebija iespējams iepriekš paredzēt un rēķināties ar sekām, kas rodas, ja tās pārkāpums ir būtisks.

Pieteicējai bija gan faktisks, gan tiesisks pamats rēķināties, ka padomes lēmuma pieņemšanas dienā (2021.gada 20.oktobrī) tā ir sodīta par diviem būtiskiem pārkāpumiem, nevis trijiem, un pielāgot savu rīcību, nepieļaujot turpmākus pārkāpumus. Pēkšņa un nepamatota nebūtiska pārkāpuma atzīšana (pārkvalificēšana) par būtisku ar spriedumu ir pretrunā tiesiskuma principam, kas dod pieteicējai tiesības rēķināties ar tiesību normās, tostarp vadlīnijās, skaidri formulētajām normām.

[4.2] Pārkāpumi, par kuriem piemērotais naudas sods ir zemāks par 3505 *euro*, nav uzskatāmi par būtiskiem.

[4.3] Nav iemesla pieteicējas pieļauto pārkāpumu būtiskumu pamatot ar vispārējās jurisdikcijas tiesas spriedumiem.

[4.4] Tiesas pieeja, vērtējot pieteicējai adresētos lēmumus administratīvo pārkāpumu lietās, nav konsekventa.

[4.5] Tiesa ir pārkāpusi administratīvo tiesību pamatprincipu *in dubio pro civis*.

[4.6] Padomes pieļautie procesuālie pārkāpumi lēmuma pieņemšanas procesā paši par sevi (nevis tikai ievērojot to ietekmi uz galīgo administratīvo aktu) ir radījuši būtisku pieteicējas tiesību un tiesisko interešu aizskārumu.

[4.7] Tik būtiski procesuāli pārkāpumi, kādus ir pieļāvusi padome, faktiski ignorējot Administratīvā procesa likuma regulējumu par administratīvo procesu iestādē, paši par sevi ir atzīstami par tādiem, kas dod pamatu pārsūdzētā lēmuma atcelšanai.

[5] Paskaidrojumā padome apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu, savukārt pirmās instances tiesas spriedumu atzīst par tiesisku un pamatotu. Papildus padome norāda turpmāko.

[5.1] Tikai gadījumos, kad pārkāpums ir neliels, formāls vai tehniskas dabas (piemēram, pārkāpumam bijis epizodisks raksturs vai tas noticis tehnisku iemeslu dēļ), tad pārkāpums var tikt uzskatīts par nebūtisku, ko pamato padomes izstrādātās vadlīnijas.

[5.2] Pieteicēja ilgstošu laika periodu ir pārkāpusi tai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumus attiecībā uz citu elektronisko plašsaziņas līdzekļu veidoto raidījumu iekļaušanu savā programmā, bet nevis tikai padomes konstatētajā laika periodā.

[5.3] Pieteicējai bija tiesības, pārsūdzot padomes lēmumu Nr.358, pārsūdzēt to arī daļā par pārkāpuma būtiskuma izvērtēšanu un administratīvā naudas soda apmēra samazināšanu, kas netika darīts, bet tika tikai apstrīdēts fakts par to, vai pārkāpums vispār ir noticis.

[5.4] Pieteicēja apelācijas sūdzībā atsaukusies uz vadlīnijām, kas nebija spēkā 2020.gada 22.oktobrī, līdz ar to padomei tās nebija saistošas.

[5.5] Nepastāv šaubas par to, ka pieteicējas pārkāpums ir būtisks, jo gandrīz desmito daļu no nedēļas raidlaika veido citu elektronisko plašsaziņas līdzekļu raidījumi, un to nevar uzskatīt par nelielu atkāpi no apraides atļaujā ietvertajiem darbības pamatnosacījumiem.

[5.6] Administratīvās lietas materiāli pamatā ir iepriekš izskatīto administratīvo pārkāpumu lietu materiāli, kas pieteicējai

bija pieejami. Līdz ar to nav pamatota pieteicējas norāde, ka padome, nenodrošinot pieteicējas tiesības iepazīties ar lietas materiāliem, ir pieļāvusi būtisku procesuālo pārkāpumu, kas varēja ietekmēt administratīvajā lietā pieņemtā lēmuma saturu. Pieteicēja tika pienācīgā kārtā uzklausīta iestādē.

[5.7] Padome ir izvērtējusi samērīguma principa ievērošanu un pamatoti konstatējusi, ka apraides atļaujas anulēšana ir samērīga un pamatota, jo regulāra normatīvo aktu pārkāpšana, programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumu regulāra un būtiska neievērošana, kā arī valsts un sabiedrības veselību un drošību apdraudošas informācijas paušana nav savienojama ar tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbību.

Motīvu daļa

[6] Ar pārsūdzēto lēmumu nolemts anulēt pieteicējai kā elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim izsniegto apraides atļauju sākot ar 2021.gada 26.oktobri. Savukārt padomes 2021.gada 20.oktobra sēdē pieņemtais pārsūdzētais lēmums stājies spēkā tā paziņošanas brīdī.

Pieteicēja pieteikumā tiesai norāda, ka pārsūdzētais lēmums nosūtīts pieteicējai nākamajā dienā pēc tā publiskas paziņošanas – 2021.gada 22.oktobrī plkst.12.50.

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējas norādītais fakts atbilst pārsūdzētā lēmuma 2. un 3.punktā norādītajām secīgām darbībām, kuras padome pārsūdzētajā lēmumā arī ietvēra: publicēt padomes mājas lapā internētā un oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" padomes paziņojumu par pieteicējai izsniegtās apraides atļaujas anulēšanu; par pieņemto lēmumu paziņot pieteicējai; lēmums stājas spēkā šī lēmuma paziņošanas brīdī.

Apstāklim, ka pieteicējai adresēts elektronisks pārsūdzētā lēmuma atvasinājums tika parakstīts 12 minūtes pirms nosūtīšanas pieteicējai – 2021.gada 22.oktobrī pkst.12.38, kā to uzsver pieteicēja, ir nozīme vienīgi paziņotā lēmuma pārsūdzēšanas termiņa ievērošanai.

Atbilstoši Paziņošanas likuma 9.panta 1.[1]daļai tas uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Izskatāmajā gadījumā pieteicēja pieteikumu tiesā iesniedza 2021.gada 25.oktobrī, līdz ar to lēmuma paziņošana pieteicējai individuāli 22.oktobrī negatīvi neietekmēja pieteicējas tiesības vērsties tiesā.

Pieteicējas uzskatam ka padome, publiski paziņojot lēmumu, kas vēl nav bijis nosūtīts tā adresātam, būtu pārkāpusi pieteicējas Administratīvā procesa likuma 70.pantā noteiktās tiesības, kā arī privātpersonas tiesību ievērošanas principu, apgabaltiesa nerod tiesisku pamatu.

Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmā daļa noteic, ja ārējā normatīvajā aktā vai pašā administratīvajā aktā nav noteikts citādi, administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam. Veids, kādā administratīvo aktu paziņo adresātam — rakstveidā, mutvārdos vai citādi — , neietekmē tā stāšanos spēkā. Savukārt minētā panta otrā daļa paredz, ka administratīvo aktu paziņo adresātam atbilstoši Paziņošanas likumam.

Izskatāmajā gadījumā pārsūdzētā lēmuma spēkā stāšanās kārtība pamatoti tika norādīta lēmumā, šāds apstāklis neaizskar un nevar aizskart pieteicējas tiesības un ar likumu aizsargātas intereses, turklāt pieteicējai, līdzīgi kā arī jebkuram citam subjektam, lēmuma rezolutīvā daļa tika paziņota arī publiski.

Pieteicēja nav pamatojusi, kā izpaužas pieteicējas kā privātpersonas tiesību ievērošanas principa pārkāpums, padomei paziņojot pieņemto lēmumu vispirms publiski.

Ievērojot, ka pieteicējas pamata nodarbošanās veids paredzēja ciešu sasaisti ar publisku sabiedrības informēšanu par notikumiem valstī, tad apgabaltiesas vērtējumā likumsakarīgi, ka apraides atļaujas anulēšana pieteicējai bija jāpaziņo vispirms un nekavējoties publiski plašai sabiedrības daļai.

[7] Administratīvā procesa likuma 250.panta pirmā daļa noteic, ka tiesa taisa spriedumu, pārbaudījusi, vai: 1) administratīvais akts izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus; 2) administratīvais akts atbilst materiālo tiesību normām; 3) administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu vai tam piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības.

Izskatāmajā gadījumā padome anulēja apraides atļauju pieteicējai, jo konstatēja, ka pieteicēja savā darbībā ir pieļāvusi trīs būtiskus elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozari regulējošo normatīvo aktu pārkāpumus.

Savukārt pieteicēja uzskata, ka 2020.gada 22.oktobrī ir sodīta tikai par vienu būtisku pārkāpumu. Attiecīgi padomes 2020.gada 22.oktobra lēmums Nr.358 pieteicējas ieskatā nevar radīt Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 21.panta trešās daļas 1.punktā paredzētās sekas, līdz ar to pieteicējai bija gan faktisks, gan tiesisks pamats rēķināties, ka pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas dienā tā ir sodīta par diviem būtiskiem pārkāpumiem, nevis trijiem, un koriģēt savu rīcību, nepieļaujot turpmākus pārkāpumus.

Tas nozīmē, ka pēc būtības lietā ir strīds par to, vai ar padomes 2020.gada 22.oktobra lēmumu Nr.358 konstatētais pieteicējas elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozari regulējošo normatīvo aktu pārkāpums ir būtisks.

[8] Administratīvā apgabaltiesa, izvērtējot administratīvā procesa dalībnieku izvirzīto argumentu pamatojumu kopsakarā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, konstatē, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais faktu konstatējums un tiesību normu interpretācija (izņemot pirmās instances tiesa 9.2.punktā izdarīto secinājumu, ka pieteicējai netika nodrošinātas tiesības pienācīgi sagatavoties lietas izskatīšanai iestādē, kā arī sniegt paskaidrojumus apjomā, kādā pieteicēja to uzskata par nepieciešamu) ir pareiza, tostarp secinājums, ka ar padomes 2020.gada 22.oktobra lēmumu Nr.358

konstatētais pieteicējas elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozari regulējošo normatīvo aktu pārkāpums ir būtisks, tādēļ Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajiem faktiem un motivācijai, to neatkārtojot. Arī atbildes uz apelācijas sūdzības argumentiem izriet no pirmās instances tiesas sprieduma.

Papildus norādāms, ka padomes 2020.gada 22.oktobra lēmums Nr.358 tika pieņemts par citu elektronisko plašsaziņas līdzekļu veidotu raidījumu izplatīšanu programmā „Pirmais Baltijas Kanāls Latvija", tādējādi pārkāpjot programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumus, kuros noteikts, ka citu elektronisko plašsaziņas līdzekļu raidījumu izvietošana programmā ir paredzēta 0% apmērā. Tādējādi nav ievērots Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta trešajā daļā paredzētais pienākums ievērot programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumus un izdarīts minētā likuma 79.panta pirmajā daļā paredzētais administratīvais pārkāpums, kas, ņemot vērā, ka cita elektroniskā plašsaziņas līdzekļa veidoti raidījumi programmā tika iekļauti vairākas reizes dienā vairāku nedēļu garumā, tādējādi regulāri un sistemātiski pārkāpjot elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanas nosacījumus, uzskatāms par būtisku pārkāpumu. Par izdarīto pārkāpumu padome pieteicējai piemērojusi naudas sodu 3000 *euro* apmērā.

Minētā sakarā kā nepamatota vērtējama pieteicējas norāde apelācijas sūdzībā, ka pārkāpumi, par kuriem piemērotais naudas sods ir zemāks par 3505 *euro*, nav uzskatāmi par būtiskiem.

Atbilstoši vadlīniju 3.nodaļas *Soda sankciju piemērošana* 3.4.punktam Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 79.panta Elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatnosacījumu pārkāpšana par būtisku uzskatāms pārkāpums, ja par to juridiskai personai ir piemērots sods robežās no 3005−10 000 *euro* apmērā. Minimālais sods 3505 *euro* piemērojams par Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 80.panta pārkāpumu, kas uz izskatāmo gadījumu nav attiecināms.

Tas, ka pieteicējai par būtisku pārkāpumu ar padomes 2020.gada 22.oktobra lēmumu Nr.358 piemērots sods par 5 *euro* mazāks par vadlīnijās noteikto, nepadara šo pārkāpumu par nebūtisku. Turklāt ņemams vērā, ka vadlīnijas tika apstiprinātas ar padomes 2020.gada 17.decembra lēmumu Nr.426, t.i., pēc 2020.gada 22.oktobra lēmuma Nr.358 pieņemšanas.

[9] Vērtējot, vai administratīvais akts izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, norādams turpmākais.

Pieteicēja argumentē, ka administratīvais process iestādē Administratīvā procesa likuma 55.panta izpratnē nav ticis ierosināts.

Pieteicējas minētā Administratīvā procesa likuma norma noteic, ka administratīvo lietu iestādē ierosina: 1) uz iesnieguma pamata; 2) uz iestādes iniciatīvas pamata; 3) uz augstākas iestādes rīkojuma vai citas institūcijas ziņojuma pamata.

No padomes sniegtā paskaidrojuma par apelācijas sūdzību saprotams, ka izskatāmais administratīvais process iestādē tika ierosināts pēc padomes iniciatīvas, jo padome konstatēja, ka ir izpildījušies Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 21.panta trešās daļas 1.punktā noteiktie priekšnoteikumi, lai padomei būtu iestājies pienākums izvērtēt pieteicējai piešķirtās apraides atļaujas turpmāko darbību, ievērojot, ka pieteicēja trīs reizes gada laikā tika sodīta par būtiskiem elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozari regulējošu normatīvo aktu pārkāpumiem.

Ievērojot, ka pieteicēja trijos secīgajos administratīvā pārkāpuma procesos aizstāvēja savas tiesības, pārsūdzot tai uzliktos naudas sodus, un pieteicējai, ievērojot tas nodarbošanās veidu, bija jārēķinās ar tām sekām, kādas iestājas, ja pieteicēja trīs reizes gada laikā tika sodīta par būtiskiem elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozari regulējošu normatīvo aktu pārkāpumiem, tad pieteicējas iebildums, ka tai nebija saprotama un paredzama padomes rīcība, acīmredzami nav pamatots. Pieteicējai pēc Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2021.gada 29.septembra sprieduma spēkā stāšanas, ar kuru pieteicējai piemērotais sods bija izpildāms, nebija pamata paļauties, ka gada laikā trīs uzliktie sodi netiks vērtēti kumulatīvi un ka tie neradīs pieteicējai nelabvēlīgas sekas.

[10] Pieteicēja argumentē, ka netika informēta par ierosināto administratīvo procesu iestādē, kā rezultātā tai netika dota iespēja iepazīties ar administratīvo lietu un pilnvērtīgi izteikt savu viedokli, zinot, par ko ir uzsākts administratīvais process un kāda lēmuma pieņemšana ir iespējama. Tādējādi iestāde ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 59.pantu un 61.pantu.

Administratīvā procesa likuma 59.panta pirmā daļa noteic, ka pēc administratīvās lietas ierosināšanas iestāde iegūst informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešama, lai pieņemtu attiecīgo lēmumu. Lai iegūtu nepieciešamo informāciju un panāktu tiesisku, taisnīgu un efektīvu lietas izskatīšanu, iestāde pēc iespējas dod administratīvā procesa dalībniekiem norādījumus un ieteikumus. Savukārt atbilstoši Administratīvā procesa likuma 61.pantā noteiktajam administratīvā procesa dalībniekam ir tiesības iepazīties ar lietu un izteikt savu viedokli jebkurā procesa stadijā.

Izskatāmajā gadījumā gan padomei, gan arī pieteicējai kā attiecīgo administratīvo pārkāpumu procesu dalībniekiem visa lietas izskatīšanai nepieciešamā informācija ir bijusi pieejama no administratīvo pārkāpumu lietām.

Padome argumentē, ka visi nepieciešamie apstākļi pārsūdzētā lēmuma pieņemšanai 2021.gada 20.oktobra sēdē tika noskaidroti. Pieteicēja nav sniegusi tādas ziņas, kas nebija padomes rīcībā un kas būtu varējušas ietekmēt administratīvā procesa iestādē rezultātu.

Ievērojot padomes norādīto, ka pārsūdzētā lēmuma pieņemšanai netika pieprasīta papildinformācija no citiem tiesību subjektiem un lēmuma pieņemšanas pamats bija iepriekš izskatīto administratīvo pārkāpumu lietu materiālu kopums, tad nav pamata konstatēt Administratīvā procesa likuma 59. un 61.panta pārkāpumu, jo visas pārsūdzētā lēmuma pieņemšanai izmantotas ziņas par faktiem ir bijušās pieteicējas rīcībā.

[11] Pieteicēja argumentē, ka nav pienācīgā kārtā uzklausīta iestādē, tādējādi pārkāpjot Administratīvā procesa likuma 62.pantu.

Minētā panta pirmā daļa noteic, ka, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam vai trešajai personai, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta vai trešās personas viedokli un argumentus šajā lietā.

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja piedalījusies padomes 2021.gada 20.oktobra rīkotajā attālinātajā sēdē (*programmā MS Teams*). Vienlaikus konstatējams, ka pieteicēja ir lūgusi Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.61 zvērinātu tiesu izpildītāju Intu Kešāni fiksēt sēdes norises gaitu, kā arī veikt sēdes audio ierakstu un tā satura atšifrēšanu, noformējot aktu. Tas nozīmē, ka pieteicēja savlaicīgi bija informēta par sasaukto padomes sēdi, jo paguva pieaicināt valsts amatpersonu sēdes fakta un tajā apspriesto apstākļu konstatēšanai.

Apgabaltiesa no akta Nr.00078/061/2021-AKT satura konstatē, ka pieteicēja iepriekš bija informēta par padomes sēdi, bija informējusi par to pārstāvjus, kas piedalīsies sēdē, jo padomes priekšsēdētājs sēdes sākumā vaicājis, *vai sēdē piedalīsies arī /pers. A/, vai varam sākt bez viņas*. Pieteicējas pārstāvis nav iebildis par lietas izskatīšanu bez minētās pārstāves.

Tāpat apspriešanai tika izvirzīts problēmjautājums par pieteicējas gada laikā pieļautajiem trīs administratīvajiem pārkāpumiem. Uz pieteicējas pārstāvja vaicājumu, vai sēdē ir plānots pieņemt lēmumu attiecībā uz kanāla darbību, padomes priekšsēdētājs norādījis, ka padomei sēdes sākumā ir svarīgi uzklausīt pieteicēju un tikai pēc uzklausīšanas un apspriešanas tiks pieņemts lēmums.

Uz pieteicējas pārstāvja jautājumu, vai uzklausīšana notiks administratīvā procesa ietvaros, tika saņemta atbilde, ka uzklausīšana tiks veikta administratīvā procesa ietvaros, kas var noslēgties ar administratīvā akta izdošanu par pieteicējas programmu.

Izvērtējot minētās ziņas par faktiem, secināms, ka pieteicējai tika nodrošināta iespēja izteikties administratīvajā procesā, kas noslēdzies ar pārsūdzēto lēmumu. Pieteicējas izšķiršanās sēdes laikā vairāk pievērsties tam, ka pieteicēja turpina procesus tiesā, piesakot lūgumu par tiesvedības atjaunošanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem, tādējādi mēģinot atlikt jautājuma izskatīšanu, bija atkarīga no pieteicējas taktikas savu interešu aizstāvībā.

[12] Pieteicēja argumentē, ka pārsūdzētajā lēmumā nav norādīti un nav izvērtēti lietderības apsvērumi, tādējādi pārkāpjot Administratīvā procesa likuma 65.pantu (nenorādot konkrētu panta daļu) un 66.pantu.

Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 21.panta trešās daļas 1.punktā noteic, ka padome anulē apraides atļauju vai retranslācijas atļauju, ja elektroniskais plašsaziņas līdzeklis trīs reizes gada laikā sodīts par būtiskiem elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozari regulējošu normatīvo aktu pārkāpumiem.

Savukārt minētā panta 3.[1]daļa nosaka: piemērojot šā likuma 21.panta trešo daļu un izvērtējot pārkāpuma būtiskumu, padome ņem vērā pārkāpuma sabiedrisko bīstamību, elektroniskā plašsaziņas līdzekļa veiktās darbības saistībā ar pārkāpuma seku un atkārtošanas novēršanu, pārkāpuma ietekmi uz vispārējo elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbību un spēju to turpināt.

Speciālā tiesību normā, t.i., 21.panta 3.[1]daļā, ir noteikts padomes pienākums gadījumā, ja elektroniskais plašsaziņas līdzeklis ir pieļāvis kādu pārkāpumu, lemjot par apraides atļaujas anulēšanu, izdarīt lietderības apsvērumus, vērtējot izdarītā pārkāpuma apstākļus.

Tas nozīmē, ka pārsūdzētā lēmuma saturam ir jāatbilst Administratīvā procesa likuma 65.panta trešajā daļā noteiktajam: ja piemērojamā tiesību normā noteikts, ka administratīvais akts izdodams, bet nav noteikts tā konkrētais saturs (satura izvēles administratīvais akts), iestāde izdod šo aktu, ievērojot piemērojamā tiesību normā noteiktos ietvarus, un šajos ietvaros, pamatodamās uz lietderības apsvērumiem, nosaka administratīvā akta saturu.

Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmā daļa noteic, ka, apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību, iestāde lemj: 1) par administratīvā akta nepieciešamību, lai sasniegtu tiesisku (leģitīmu) mērķi; 2) par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai; 3) par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses; 4) par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas 6.punktam šim vērtējumam jābūt atspoguļotam lēmuma pamatojumā.

Apgabaltiesa konstatē, ka pārsūdzētajā lēmumā ir norādīts šāds lietderības apsvērumu pamatojums.

Izvērtējot pieteicējas izdarītos normatīvo aktu pārkāpumus, secināts, ka katrs no pārkāpumiem bijis kvalificējams kā būtisks pārkāpums, jo ar tiem nodarīts kaitējums tādām īpaši aizsargājamām tiesībām un interesēm kā valsts un sabiedrības veselības un drošības intereses, īpaši ārkārtējās situācijas laikā. Kā arī atzīts, ka sistemātiski pārkāpti elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanas noteikumi un programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumi. Piemēram, nenodrošinot programmā pietiekamu Eiropas audiovizuālo darbu apjomu, netiek pildīts viens no galvenajiem Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā definētajiem mērķiem – popularizēt Eiropā veidotu audiovizuālo saturu un stiprināt Eiropas audiovizuālo tirgu. Tāpat, nenodrošinot pietiekamu Eiropas audiovizuālo darbu apjomu, netiek veicināta arī Latvijas un Eiropas kultūrvides daudzveidība un attīstība. Tāpat uzsvērts, ka programmai izsniegtās darbības pamatnosacījumu neievērošana attiecībā uz satura veidošanu un izplatīšanu pati par sevi ir uzskatāma par būtisku

pārkāpumu, jo, izplatot programmu, kura neatbilst sākotnēji norādītajiem darbības pamatnosacījumiem, tā neatbilst tām sabiedrības interesēm un mērķim, ar kādu padome konkrēto apraides atļauju izsniegusi. Padomes ieskatā, regulāra normatīvo aktu pārkāpšana, programmai izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumu regulāra un būtiska neievērošana, kā arī valsts un sabiedrības veselību un drošību apdraudošas informācijas paušana nav savienojama ar elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības uzdevumu – informēt, izglītot un izklaidēt elektronisko plašsaziņas līdzekļu auditoriju. Saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 2.panta otras daļas 1.punktā noteikto Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma mērķis ir nodrošināt vārda un uzskatu paušanas brīvību, sociāli nozīmīgas informācijas vispārēju pieejamību un netraucētu brīvas, demokrātiskas diskusijas uzturēšanu un attīstību, paverot katram Latvijas iedzīvotājam iespēju patstāvīgi veidot viedokli par valstī notiekošajiem procesiem un tādējādi sekmējot viņa kā demokrātiskas sabiedrības locekļa līdzdalību ar šiem procesiem saistītu lēmumu izstrādāšanā. Vairākkārtīgi pieļaujot normatīvo aktu pārkāpumus, pieteicēja savā darbībā nesasniedz iepriekš minēto elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības mērķi un uzdevumu informēt, izglītot un izklaidēt auditoriju, kā arī nesekmē sabiedrības interešu aizsardzību un elektronisko plašsaziņas līdzekļu vides attīstību.

No minētā padomes pamatojuma apgabaltiesa secina, ka pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas nepieciešamību padome sasaistīja ar vēlmi valsts teritorijā nodrošināt apraidi tikai tām kompānijām, kuras tieksies uz Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 2.panta otras daļas 1.punktā noteiktā mērķa sasniegšanu, tādējādi secināms, ka pārsūdzētais lēmums ir piemērots šāda mērķa sasniegšanai.

Ievērojot, ka pieteicēja arī iepriekš, t.i., 2018. un 2019.gadā, un arī pēc lietā apskatītajiem pārkāpumiem izdarīja vēl vienu pārkāpumu, izplatot informāciju, kas apdraud sabiedrības veselību vai varētu radīt nopietnus un smagus tās apdraudējuma riskus, t.i., pārkāpumus pieteicēja pieļāva sistemātiski, tad pamatots ir padomes viedoklis, ka pieteicējas darbības atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežotu pieteicējas tiesības vai tiesiskās intereses.

Vērtējot pārsūdzētā lēmuma atbilstību, salīdzinot pieteicējas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu, padome pamatoti atzina, ka sabiedrības interesēm (veselības un drošības intereses īpaši ārkārtējās situācijas laikā) kaitējuma nodarīšanas pārtraukšana ir attaisnojama ar visas sabiedrības ievērojamu ieguvumu.

Ievērojot minēto, atzīstams, ka pārsūdzētais lēmums izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, un pārsūdzētais lēmums atbilst tajā piemērotām materiālo tiesību normām, pārsūdzētā lēmuma pamatojums attaisno pieteicējai noraidītās tiesības uz apraides valsts teritorijā turpināšanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Pirmais Baltijas Kanāls" pieteikumu par Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes 2021.gada 20.oktobra lēmuma Nr.439/1-2 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesneši:

I.Kaļiņina S.Liniņa R.Paegle

Šis dokuments ir parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.